

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **38531** (13) **U**
(51) МПК
F03D 7/04 (2008.01)МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ**видається під
відповідальність
власника
патенту**(54) РЕГУЛЯТОР ЧАСТОТИ ОБЕРТАННЯ РОТОРА ВІТРОДВИГУНА**

1

2

(21) u200809957

(22) 31.07.2008

(24) 12.01.2009

(46) 12.01.2009, Бюл.№ 1, 2009 р.

(72) ШИХАЙЛОВ МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ, UA,
КОХАНЄВИЧ ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ, UA, ДУ-
ШИНА ГАЛИНА ПЕТРІВНА, UA, ПЕРМИНОВ ЮРІЙ
МИКИТОВИЧ, UA(73) ІНСТИТУТ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ
НАН УКРАЇНИ, UA(57) Регулятор частоти обертання ротора вітро-
двигуна, що містить ротор з встановленими в його

маточині з можливістю обертання навколо повздо-
вжньої осі лопатями, на махах яких жорстко закрі-
плені важелі, шарнірно з'єднані з одним кінцем тяг,
горизонтальний вал і пружину, який **відрізняється**
тим, що тяги шарнірно з'єднані другим своїм кін-
цем з кронштейном, який жорстко закріплений на
горизонтальному валу, а маточина ротора поса-
джена на горизонтальний вал з можливістю осьо-
вого переміщення вздовж цього вала, причому
поміж маточиною та кронштейном встановлена
пружина.

Корисна модель, що пропонується, відноситься
до вітроенергетики і може бути використана у
вітродвигунах, обладнаних роторами з лопатями,
що повертаються.

Відомий регулятор частоти обертання ротора
вітродвигуна, що має встановлені всередині махів
лопатею тягарці з штифтами, які входять в косий
проріз махів, і з'єднані за допомогою тросу з поса-
дженням на вал ротора вітровим конусом, що має
можливість осьового переміщення [Патент СРСР
№ 2592, МКІ F03D 7/02, 1927р.].

Недоліками такого регулятора є низький кое-
фіцієнт використання енергії вітру за рахунок заті-
нення вітровим конусом частини поверхні вітроко-
леса, що обмітається, а також складність та
ненадійність конструкції.

Із відомих пристроїв найбільш близьким по
технічній суті є, вибраний в якості прототипу, регу-
лятор частоти обертання ротора вітродвигуна, що
вміщує вітровий конус, встановлений з можливістю
осьового переміщення на валу вітроколеса між
двома пружинами, що створюють на нього тиск, і
з'єднаний з тягами, які з'єднані з плечима, що жор-
стко закріплені на махах поворотних лопатей [Па-
тент СРСР № 6899, МКІ F03D 7/02, 1927р.].

Недоліком такого регулятора частоти обер-
тання ротора вітродвигуна є складність конструкції
та низький коефіцієнт використання енергії вітру
внаслідок затінення вітровим конусом частини
активної поверхні ротора, що обмітається.

Наступним недоліком даного регулятора є ни-
зька надійність через значні динамічні наванта-

ження на лопать, що виникають унаслідок збурен-
ня вітрового потоку, який набігає на ротор,
вітровим конусом.

В основу корисної моделі регулятора частоти
обертання ротора вітродвигуна поставлена задача
спрощення конструкції, підвищення значення кое-
фіцієнту використання енергії вітру та підвищення
надійності шляхом використання в якості чутливо-
го елементу не додаткового вітрового конуса, а
самого ротора вітродвигуна (лобовий тиск вітро-
вого потоку на ротор). За рахунок цього зникає ефект
затінення вітровим конусом частини площі обмаху
ротора, що підвищує значення коефіцієнту вико-
ристання енергії вітру та спрощує конструкцію
(зменшення кількості елементів в конструкції) і,
відповідно, підвищується надійність регулятора
завдяки зменшенню динамічних навантажень на
лопать (відсутність збурення вітрового потоку, що
набігає на лопать, вітровим конусом).

Поставлена задача вирішується тим, що в ре-
гуляторі частоти обертання ротора вітродвигуна,
що містить ротор з встановленими в його маточині
з можливістю обертання навколо повздожньої вісі
лопатями, на махах яких жорстко закріплені важелі,
шарнірно з'єднані з одним кінцем тяг, горизон-
тальний вал і пружину, згідно корисної моделі, тяги
шарнірно з'єднані другим своїм кінцем з крон-
штейном, який жорстко закріплений на горизон-
тальному валу, а маточина ротора посаджена на
горизонтальний вал з можливістю осьового пере-
міщення вздовж цього вала, причому поміж мато-
чиною та кронштейном встановлена пружина.

(13) **U**(11) **38531**(19) **UA**

Фіг.1. - кінематична схема регулятора; Фіг.2 - кінематична схема регулятора (вид згори); Фіг.3 - варіант конструкції кронштейна.

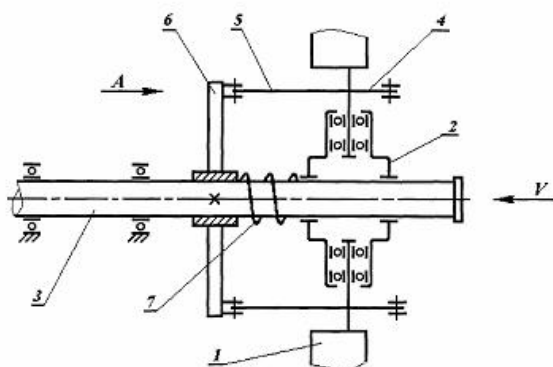
Регулятор частоти обертання вітроколеса містить ротор з поворотними лопатями 1, встановленими на підшипниках в маточині 2, посаженій з можливістю осевого переміщення на горизонтальний вал 3. На махах поворотних лопатей 1 жорстко закріплені важелі 4, шарнірно з'єднані з тягами 5, які в свою чергу шарнірно з'єднані з кронштейном 6, жорстко закріпленим на горизонтальному валу 3. Між маточиною ротора 2 і кронштейном 6 встановлена пружина 7, що посажена на горизонтальний вал 3.

Регулятор частоти обертання ротора вітродвигуна працює наступним чином.

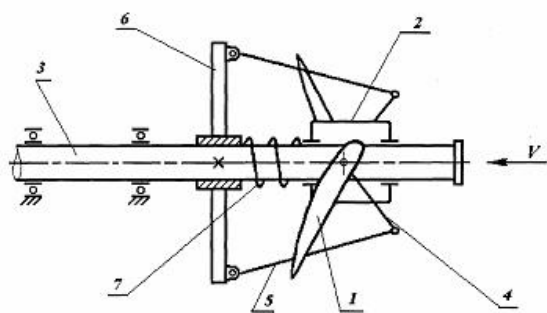
При збільшенні швидкості вітру V збільшується частота обертання горизонтального вала 3 і сила лобового тиску вітру на ротор з поворотними ло-

патями 1. Під дією вказаної сили ротор з маточиною 2 починає зміщуватись вліво (див. Фіг.1 і Фіг.2) по горизонтальному валу 3, долаючи зусилля пружини 7 і повертаючи лопаті 1 за допомогою важелів 4 і тяг 5. При повороті лопатей 1 кути їх установки відносно площини обертання вітроколеса змінюються в сторону від номінальних кутів, що збільшує аеродинамічні втрати і, відповідно, знижує частоту обертання ротора з горизонтальним валом 3 до номінального значення.

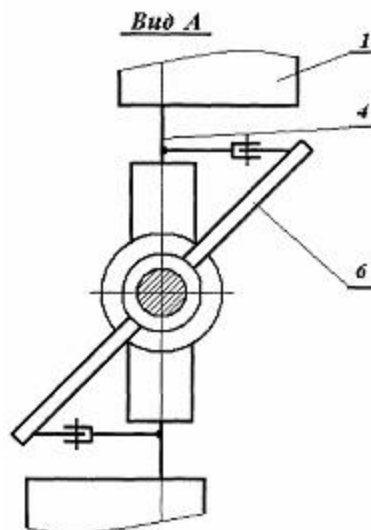
При зменшенні швидкості вітру і, відповідно, лобової сили і частоти обертання ротора з горизонтальним валом 3 нижче номінальної пружина 7 буде зміщувати маточину 2 по горизонтальному валу 3 вправо до положення, що відповідає даній швидкості вітру, тобто змінює кути установки лопатей 1, що призведе до стабілізації частоти обертання ротора вітродвигуна.

Фіг. 1

Фіг.2

Фіг.3